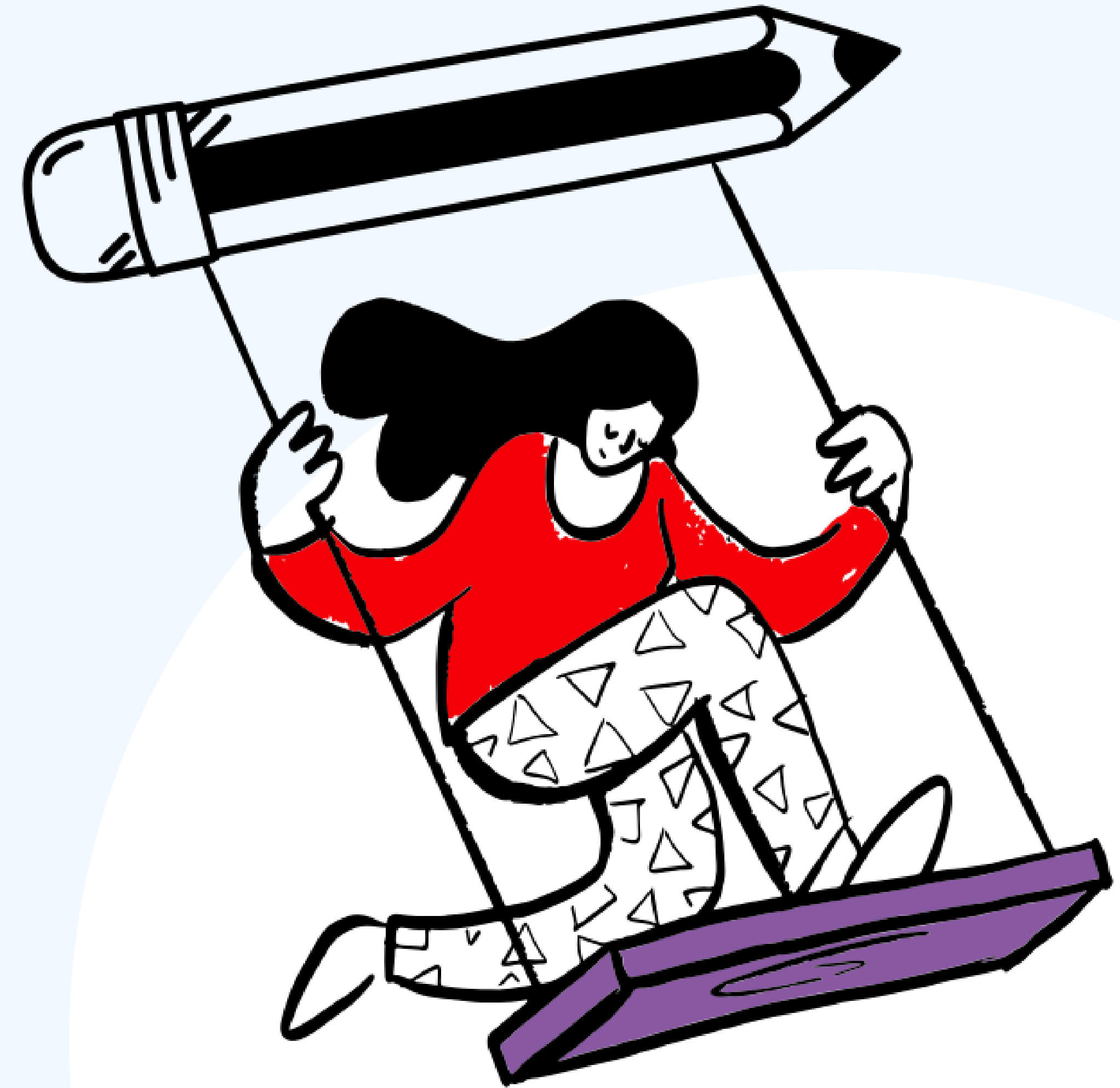

Idazki kolektiboa

Pertsonaia bat deskribatzeko
material didaktikoak

17. edizioa
Coca-Cola
saria

**EUSKARAZKO
NARRAZIO
LABURREN
LEHIAKETA**

Coca-Cola Fundazioak gazteen talentuaren aldeko apustua egiten, benetako bultzatzaileekin, irakasleekin, elkarlanean aritu nahi du, ikasgeletan dagoen talentua aurkitu eta indartzeko. Horregatik, aurten nobedade gisa, **klase osoa izan daiteke sormen-estimuluaren eragile!**

Horretarako, gelako ikasle guztien artean, gehienez 300 hitz dituen elkarlaneko idazki bat idatzi beharko duzue pertsonaia bat deskribatzen. Fase honetan **parte hartzea borondatezkoa** da, eta **ikastetxe bakoitzak idazki bat** baino ezin du aurkeztu. Xehetasun guztiak esteka honen bidez kontsulta ditzakezue:

<https://www.fundacioncocacola.com/concurso-jovenes-talents/escrito-colectivo>

Parte hartzera animatzen zara zure ikasleen talentu sortzailea sustatuz?

Hemen aurki ditzakezu taldeko idazkia gelan lantzeko gakoak, zorte on guztioi!:

IDAZKETA KOLEKTIBOA PERTSONAIA

Elisa Velasco eta Mercedes Gonzálezek egina (Función Lenguaje)

Urrezko mendiaz geroztik badira elkarlaneko idazkeraren adibideak, baina interneten agerpenak ekarri du idazketa-teknika horren kantitate eta kalitatearen garapen nabarmena.

Beharbada, adibiderik ezagunena "Gorpu Bikaina" da, asmakizun surrealista bat, non testua edo irudia, esaldiaren azken hitza bakarrik ezagutuz, edo irudi baten azken lerroak jarraituz osatzen ziren.

Teknika hau baliagarria da jolas sortzaile gisa, edo hizkuntzaren aukerak ikertzeko, baina ez zentzuzko testu narratibo bat sortzeko.

Oraingo honetan, bigarren motako ariketa bat proposatzen dizuegu: pertsonaia bat aurkezteko testu narratibo bat sortzea, elkarlaneko idazkeraren bidez, hau da, ikasgelako talde osoak osatua. Ez du kontakizun bat izan behar, pertsonaia baten aurkezpena baizik. Testuak bi orrialde izango ditu gehienez.

PERTSONAIA

Prozesua hasi aurretik, komeni da gelako taldearekin "pertsonaia" lantzea.

Erabil ditzakezuen ideia batzuk utziko dizkizuegu:

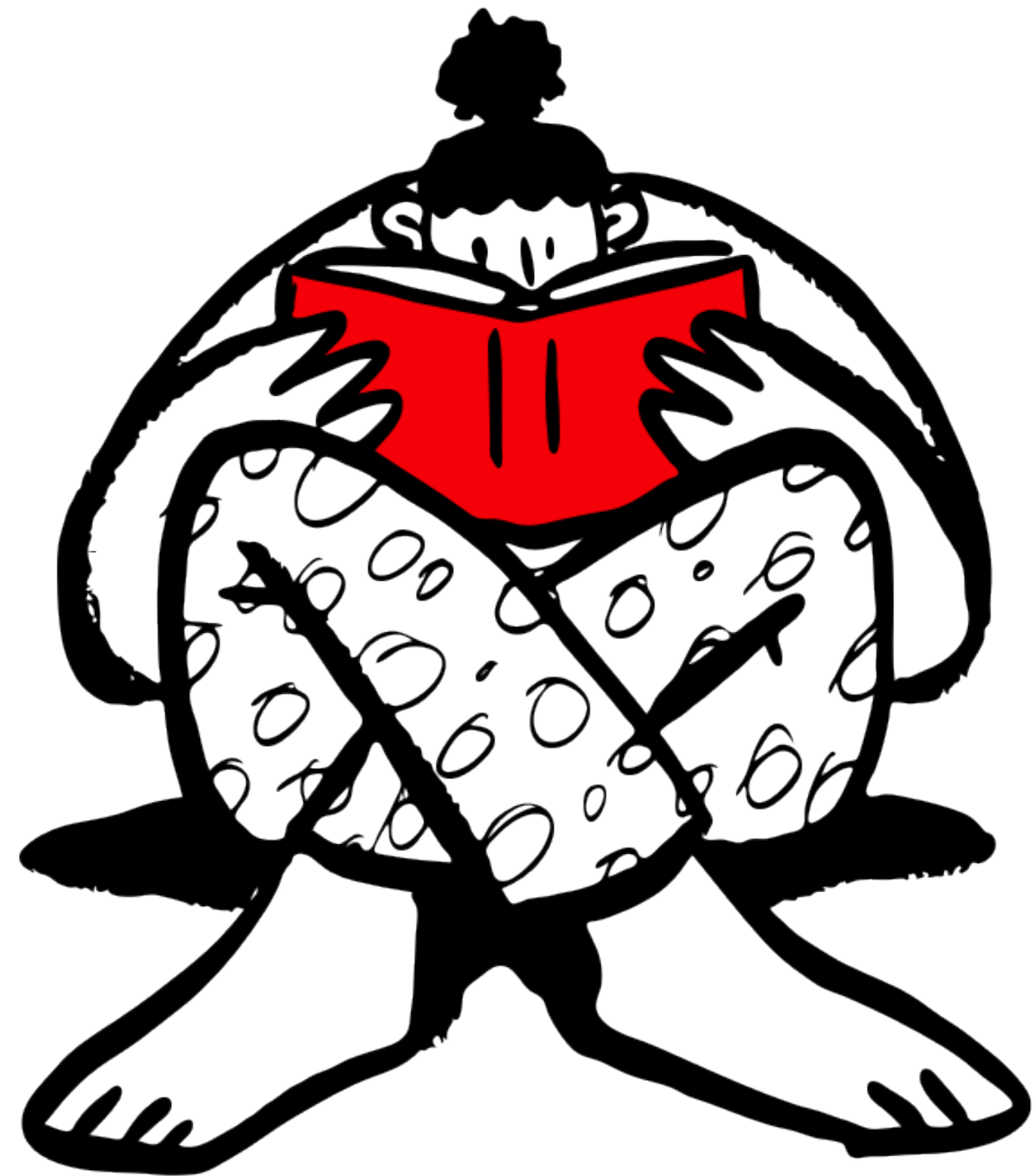
- Kontakizun bateko protagonista ekintza nagusia bere gain hartzen duena da.
- Irakurleak gauza askoren bidez ezagutuko du pertsonaia:
- Garrantzitsua da kontuan hartzea pertsonaia literarioak, istorio bateko protagonista izango bada, nolabaiteko konplexutasuna izan behar duela. Ezin da ezaugarri bakar baten bidez definituta egon (pertsonaia laua); aitzitik, zenbait ezaugarri izan behar ditu, eta xehetasunen bat aurkeztu behar du (aurreikus daitekeenarekin apurtzen duen zerbait), irakurlearengan pertsonaia horri buruz gehiago jakiteko nahia eragiteko (pertsonaia biribila).
- Era berean, pentsatu behar da xehetasun txikiak oso garrantzitsuak direla pertsonaia izaki erreal, bizi, sinesgarritzat hartzeko. Orokortasunetan oinarritutako pertsonaia bat beti izango da lausoa edo akartonatua.
- Kontuan hartu beharreko beste alderdi bat, irakurlearentzat pertsonaiaren ekintzak bere hitzen gainetik daudela da. Pertsonaiak oso eskuzabala dela esan dezake, baina bere ekintzek berekoia erakusten badute, irakurleak berekoia ikusiko du, nahiz eta berak

- Bizi den garaia
- Itxura fisikoa eta janzkera
- Izaera
- Bere begirada eta ahotsa
- Bere historia pertsonala
- Ingurunea, bizi den lekua, etxea, bere gauzak
- Bere zaletasunak, ohiturak
- Bere irakurgaiak, kantuak, janari gustukoenak
- Bere familia eta haiekin dituen harremanak
- Bere lagunak eta etsaiak
- Bere ekintzak
- Besteek ikusten duten era

kontrakoa esan.

- Era berean, kontuan hartu behar da bere ahotsa eraikitzeko (bere burua aurkeztuko badu) ez dela nahikoa bere hizkeran "makulu txikiak" edo "IKTak" erabiltzea. Benetan garrantzitsua bere begirada definitzea da, bere burua nor den, bere historia pertsonala zein den, bere ingurunearekin nola erlazionatzen denekin harreman estua duen zerbait baita. Gai horien arabera definituko da hizkuntza, osagai guztiekin: lexikoa, sintaxia, erritmoa...
- Azkenik, pertsonaiak koherentzia izan behar du, hau da, bere ezaugarri eta xehetasun guztiek osotasun sinesgarri bat osatu behar dute, eta horrek ez du eragozten kontraesanak izatea edo definitzen duten gauzetako bat osotasunean ez sartzea (izan ere, desiragarria da hala izatea). Sinesgarria irakurleak sinetsi ahal duen zerbait bezala erabiltzen dugu, barne-logika duelako, bai fantastikoa bai errealista izan ere.

"Pertsonaia" lantzeko ariketa posible batzuk utziko dizkizuegu.

1. **Ezaguna den kontakizun bat berridaztea, pertsonaia nagusiaren elementuren bat aldatuz.** Adibidez: "Txanogorritxu berridatzi txanogorritxu zoologoa izango balitz bezala" edo "Kixotea" ren eszena berridatzi, Alonso Quijano oso koldarra izatea eraginez".
2. **Film, eleberri edo kontakizun batean parte hartzen duten pertsonaiak era sakonean aztertzea,** haien ezaugarriak, nahiak eta historia ahalik eta gehien zehazten saiatuz.
3. **Pertsonaia errealista bat eta fantastiko bat eraikitzea,** eta biak kontakizun labur bakar batean erabiltzea.
4. **Pertsonaia fantastiko bat** (edozein motatakoa izan daiteke: super heroia, martetarra, triangelu-formako izakia, ileordea) eta bere ingurua eraikitzea, biak koherenteak izan daitezen.

IDAZKETA KOLEKTIBOA

Idazketa kolektiboak talde osoaren inplikazioa bilatzen du, parte-hartzaile guztiena izango den azken emaitza lortzeko.

Idazkera kolektibo bat antolatzeko modu asko daude; ziur horietako batzuk ezagutzen dituzuela.

Idazketa kolektiboak ez du prozesu azkarrik, eztabaida, argudiaketa eta zuzenketa baitakartza berekin testua eraikitzeko fase bakoitzean, baina oso esperientzia aberasgarria da, funtsean adostasun-puntuak aurkitzeko, modu arrazoituta argudiatzeko, zentzu kritiko eta autokritikoa jokoan jartzeko, besteen proposamenak norberenek izango balira bezala onartzeko eta, batez ere, guztion ahalegina jokoan jartzeko beharra baitu, helburu komun bat lortzeko.

Pandemiaren ondorioz, zuetako asko eskolara bertaratzen diren talde erdiekin lanean ari zaretenez, azpitalde horietako bakoitzak

testu bat egitea gomendatzen dizuegu. Ondoren, denek eman dezakete botoa lehiaketara zein aurkeztuko den aukeratzeko.

Talde handiarekin lan egin daiteke: irakasleak proposamen zehatzak egingo ditu, eta horiei buruz ideia bat duen ikasle bakoitzak erantzuna emango du, adibidez: errealista, fantastikoa edo mistoa den (ezaugarri fantastikoren bat duen gizakia); garaia; itxura, adina, non bizi den, etab. Taldeak berak baloratuko ditu proposamenak, adostasun batera iritsi arte (ezinezkoa bada, proposamen desberdinak bozkatzuz ebatziko da). Horrela definitzen eta idazten dira taldeak onartutako ezaugarriak, baina beharrezkoa da erabaki horiek koherentzia izan behar dutela baloratzea ere.

Pertsonaia eraikitzen duten ezaugarriak definitu direnean, idazketa-fasera igaro behar da.

Fase honetan, ikasle bakoitzak nahi duen moduan antolatuko du informazioa, bururatzen zaizkion xehetasun batzuk gehituko ditu, gustuko ez duen xehetasunen bat ezabatuko du, azken finean,

ezaugarrien zerrenda hori pertsonaiaren aurkezpen-testuan bihurtuko du, ezagutu, argi ikusi eta izaera literarioa izan dezan.

Ondoren, testuak aurkeztuko dira eta gelaren ordezkoa izango dena aukeratuko dute.

Talde txikietan ere lan egin daiteke (4-5 parte-hartzaile); horrela, talde bakoitzak ezaugarri zerrenda bera landuko du, besteei proposatuko die, eztabaidatuko da eta gehien konbentzitzen duena aukeratuko da. Hautatutako zerrenda hori talde guztiek hartuko dute, eta beste ezaugarri batzuekin zabaltzen jarraituko dute.

Pertsonaia zehaztuta dagoenean, talde bakoitza idazketa-fasera igaroko da (banakako idazketa izango balitz bezala). Testu guztiak irakurri eta taldea ordezkatzeko duen testua aukeratuko dute.

17. edizioa
Coca-Cola
saria

**EUSKARAZKO
NARRAZIO
LABURREN
LEHIAKETA**

FUNDACIÓN
Coca-Cola

